

- 4 Overdenking: Zijn wij het beeld van God?
- 8 Discipel van Jezus in de praktijk. 1.a Meester en Leerling: Onderwijs
- 12 Het gebed dat Jezus Zijn discipelen leerde (3 slot)
- 20 Nieuw leven in Christus Jezus: 3. Verbonden met Christus in de doop
- 24 Christus in profetie: 9. De koning is in aantocht
- 32 Het Koninkrijk van God: 15. De rechtvaardige Spruit

vaste rubrieken

- Persoonlijk 1
- Forum / In het nieuws 2
- Muziek in de Bijbel: 1. De invloed die muziek op ons heeft 16
- Ontmoeting met: Mozes (3) 18
- Wonderen van de schepping: Libellen 27
- Fundamentele begrippen van het kwaad: 9. Satan in het OT (3) 28
- Begrijpend zingen: Psalm 15 31
- Boekbespreking: Het geschreven woord 36

bijlagen

- 1 Beginnend Bijbellezen
- 2 Studeren met Open Bijbel
- 3 Jij en de Bijbel (voor de leeftijd van 7 tot 11 jaar)
- 4 Kids en de Bijbel (voor de leeftijd van 4 tot 6 jaar)

colofon

Met Open Bijbel is een uitgave van *Broeders in Christus Nederland* en verschijnt 5 maal per jaar. Het heeft als doel belangstelling te wekken voor de Bijbel, en aan te sporen tot het zelf lezen van Gods boodschap daarin. Een abonnement is gratis.

Vrijwillige bijdragen in de verzendkosten kunt u overmaken naar NL68 INGB 0000 6429 73 t.n.v. Broeders in Christus, Amersfoort. Wij zijn als ANBI geregistreerd.

Redactie en abonnementenadministratie:

Met Open Bijbel, Postbus 520, 3800 AM Amersfoort. **Tel** 0318 845120 (ma-vr 9-21)

E-mail info@metopenbijbel.nl

Internet www.metopenbijbel.nl

Artikelen mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

Bijbelpassages uit de NBV, uitgezonderd: Zich gedragen in het huis van God, Het Koninkrijk, Fundamentele begrippen, Begrijpend zingen, waarin de NBG'51 vertaling wordt gebruikt. In alle gevallen geldt: tenzij anders vermeld.

Goed nieuws

In Nederland is het consumentenvertrouwen één van de laagste van Europa, en daarom houden velen hun hand op de knip. Op zijn beurt is dat één van de redenen dat er minder werk is. Nu wordt daar uiteraard soms een schuldige voor gezocht; en in dat verband wordt "de media" genoemd, die de nadruk zouden leggen op alles wat minder goed gaat. In een programma daarover op de radio hoorde ik iemand zeggen dat nieuws inderdaad wel meestal slecht is, maar dat dit komt omdat goed nieuws eigenlijk geen nieuws is. Niemand zit er op te wachten dat te horen.

Nog los van de vraag of dit werkelijk zo is, bedacht ik me op dat moment dat de Bijbel een totaal ander standpunt inneemt. Wat er allemaal mis is, zien we al vanaf het derde hoofdstuk van het eerste boek. Maar daar tegenover wordt 'goed nieuws' juist centraal geplaatst; al zijn we meer gewend om het Griekse leenwoord 'evangelie' te gebruiken, dat diezelfde betekenis heeft.

De profeten in het Oude Testament, en met name Jesaja, geven het goede nieuws van de verlossing die God heeft voorzien. In de Griekse vertaling komt daar dat woord 'evangelie', op basis waarvan Marcus zijn verslag kan beginnen met de woorden: "Het begin van het evangelie van Jezus Christus, Zoon van God". En toch, als je verder leest, wordt je niet vrolijk van de ontvangst die de Heiland te wachten stond. Twistgesprekken, afwijzingen, valstrikken, leidend tot een onterechte veroordeling en de gebeurtenissen te Golgotha. Dat lijkt geen goed nieuws, en Paulus zegt daarover "wij verkondgen een gekruisigde Christus, voor Joden aanstootgevend en voor heidenen dwaas". Menselijk gezien is het dat ook. Maar voor degenen die erkennen wat er werkelijk mis is met de mens, vervolgt hij: "Maar voor wie geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, is Christus Gods kracht en wijsheid".

Wij mogen dankbaar zijn dat wij dit goede nieuws hebben mogen horen!

Vraag: Zijn de tien geboden volbracht?

Antwoord: In het OT staat inderdaad dat de wet volbracht moet worden:

“Weest zeer standvastig in het onderhouden en volbrengen van alles wat geschreven staat in het wetboek van Mozes ...” (Joz 23:6).

De 10 geboden zijn een samenvatting, de kern van deze wet. Uit een gesprek van Jezus met Nicodemus blijkt dat de hele wet kan worden samengevat als:

“Hoor, Israël, de Here, onze God ... is één, en gij zult de Here uw God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uw ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uw kracht. Het tweede is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Een ander gebod, groter dan deze, bestaat niet” (Mar 12:28-31).

De schriftgeleerde antwoordde Jezus o.a.:

“Hem lief te hebben ... en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan alle brandoffers en slachtoffers”. (Mar 12:33)

Alle geboden en inzettingen in de wet hebben dit uitgangspunt:

“Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten” (Mat 22:40).

Niet alleen de wet moet dus worden vervuld maar **alle** woord van God: de wet én de profeten. De profeten van God spraken van een nieuw verbond, dat het verbond van Sinaï zou vervangen.

De wet is geestelijk (Rom.7:14) en leert de mens iets over Gods heiligheid en de noodzaak een heilig leven voor Zijn aangezicht te leiden en andere mensen lief te hebben. Jezus bracht dat principe volmaakt in praktijk door Gods wil volkomen te doen. Aan het eind van Zijn leven kon Hij zeggen: “Het is volbracht” (Joh 19:30).

Niet alleen had Hij volmaakt in de geest van de wet geleefd en Zichzelf rein bewaard, maar was ook alles wat de profeten over Hem hadden gezegd in Zijn leven vervuld. Zijn devies was wat Hij las in Psalm 40:

“Slachtoffer en offergave hebt U niet gewild, maar U hebt Mij een lichaam bereid; in brandoffers en zondoffers hebt U geen welbehagen gehad. Toen zei Ik: zie, hier ben Ik ... om uw wil, o God, te doen” (Heb 10:5-7).

De kwestie is wat de schrijver van de brief aan de Hebreeën uitlegt:

“Want daar de wet slechts een schaduw heeft van de toekomstige goederen, niet de gestalte van die dingen zelf, is zij nimmer in staat ieder jaar met dezelfde offeranden ... degenen, die toetreden, te volmaken.” (10:1).

“Slachtoffers en offergaven, brandoffers en zondoffers, hebt U niet gewild, noch daarin een welbehagen gehad, hoewel zij naar de wet gebracht worden. Doch daarna heeft Hij gezegd: Zie, hier ben Ik om uw wil te doen. Hij heft het eerste op, om het tweede te laten gelden. Krachtens die wil zijn wij eens voor altijd geheiligd door het offer van het lichaam van Jezus Christus.” (10:8-10)

“Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden. En ook de Heilige Geest geeft ons daarvan getuigenis ...: Ik zal mijn wetten in hun harten leggen, en die ook in hun verstand schrijven, en hun zonden en ongerechtigheden zal Ik niet meer gedenken. Waar dan voor deze dingen vergeving bestaat, is er geen zondoffer meer nodig.” (10:14-18)

De wet maakt onlosmakelijk deel uit van het verbond van Sinai. Maar nu is in Christus het nieuwe verbond gesloten waarvan God door o.a. Jeremia sprak (31:33-34). In de hoofdstukken 7-9 had de Hebreeënbrieffschrijver al gesproken van een nieuw en beter verbond, dat de plaats inneemt van het oude:

“Als Hij spreekt van een nieuw, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat verouderd en verjaart, is niet ver van verdwijning” (8:13).

En nu Christus hogepriester is geworden aan Gods rechterhand, zijn de bepalingen van het oude verbond niet meer toepasbaar: “Want uit een verandering van priesterschap volgt noodzakelijk ook een verandering van wet”.

Paulus legt uit dat Christus het einde van de wet is:

“... daarom dat uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd zal worden, want wet doet zonde kennen. Thans is echter buiten de wet om gerechtigheid Gods openbaar geworden, waarvan de *wet en profeten* getuigen, en wel gerechtigheid Gods door het geloof in Christus” (Rom 3:19-22).

“Want niet door de wet had Abraham of zijn nageslacht de belofte, dat hij een erfgenaam van de wereld zou zijn, maar door geloofsgerechtigheid. Want indien zij, die het van de wet verwachten, erfgenamen zijn, dan is het geloof zonder inhoud en de belofte zonder gevolg. De wet immers bewerkt toorn; waar echter geen wet is, is ook geen overtreding (Rom 4:13-15).

“... als de erfenis van de wet afhangt, dan niet van de belofte; en juist door een belofte heeft God aan Abraham zijn gunst bewezen” (Gal 3:18).

“... de wet is erbij gekomen ...” (Rom 5:20).

“... u bent niet onder de wet, maar onder de genade” (Rom 6:14).

“... bent ook u dood voor de wet door het lichaam van Christus ... van de wet ontslagen, dood voor haar, die ons gevangen hield, zodat wij dienen in de nieuwe staat van de Geest en niet in de oude staat van de letter” (Rom 7:4-6).

Paulus wil hier zeggen dat Christus is gestorven en de zonde daarom geen invloed meer op Hem heeft; daarom is de wet voor Hem niet meer van kracht.

“Want wie overtuigt Mij van zonde”, zoals Hij eens zei. Wie gedoopt is, is met Christus gestorven en voor hem of haar is de wet daarom ook niet van kracht:

“... de wet van de Geest des levens heeft u in Christus Jezus vrijgemaakt, van de wet van de zonde en de dood. Want wat de wet niet vermocht, omdat zij zwak was door het vlees – God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat van de zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de eis van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest” (Rom 8:1-4).

“Christus is het einde van de wet ...” (Rom 10:4).

God heeft zijn Zoon gezonden “... om hen, die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen zouden verkrijgen” (Gal 4:4-5).

“U bent los van Christus, als u door de wet gerechtigheid verwacht, buiten de genade staat u” (Gal 5:4).

En misschien nog wel het belangrijkste: “Indien u zich door de Geest laat leiden, dan bent u niet onder de wet” (Gal 5:18).

Overdenking

Wij zijn allemaal individuen. Wij zien er verschillend uit, gedragen ons anders en hebben verschillende karaktertrekken. Er is echter één ding dat we gemeen hebben: wij zijn allen door God gemaakt **naar Zijn beeld, als Zijn gelijkenis**. (Genesis 1:26)

Het woord 'beeld' in de grondtekst is hetzelfde als dat wat voor beelden van afgoden of afbeeldingen wordt gebruikt. Denk aan een beeldje. Mensen zijn beelden van God. Maar wie mij bekijkt, ziet niet God. Niemand is een perfect beeld van Hem.

Adam en Eva waren geschapen als beelden van God; maar toen Eva naar de vrucht aan de boom van kennis van goed en kwaad keek, zag dat het goed was om die te eten en dat vervolgens met Adam deed, kwamen er barsten in die beelden. Ze wilden als God zijn en dachten dat ze dat zonder Gods hulp konden bereiken; en op het moment dat ze aten, braken zij als beelden van God. Sindsdien hebben alle beelden van God barsten. Niemand is een goed beeld van God. In de duizenden jaren dat er mensen zijn, is er maar één geweest die een goed beeld van God was: onze Heer Jezus Christus. Toen Filippus Hem vroeg "toon ons de Vader" was Christus' antwoord: "wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien". Hij was het perfecte beeld van God, als je Hem zag, zag je God.

Wij zijn allen individuen, met van elkaar verschillende hobby's, smaken en voorkeuren, maar ieder christen wordt gevraagd het voorbeeld van Christus te volgen, om een goed beeld van God te worden. Er is niets mis mee dat we allemaal anders, verschillende individuen zijn. Het gaat echter fout als wij denken dat wij als individu de belangrijkste zijn, we individualistisch worden. Onze maatschappij is individualistisch; iets wat is gaan toenemen in de tijd van de Verlichting, met mensen als Spinoza. Principes als het gelijkheidsbeginsel en de rechten van de mens, evenals het moderne humanisme hebben daarin hun wortels. Een redelijk aantal aspecten daarvan is goed voor de maatschappij; de staat en de kerk zijn nu minder autoritair. Dit betekent dat gelovigen in vrede bijeen kunnen komen zonder gevaar op de brandstapel terecht te komen. Eén van de fundamentele aspecten echter is, dat het de rechten van het individu verhoogd heeft boven de noden van de maatschappij als een geheel. Ieder heeft ongeveer het recht te doen wat hij of zij wil, zolang het anderen maar geen kwaad doet. En dit betekent dat de wensen van het individu belangrijker zijn dan die van de mensen om hem heen.

De humanist vermoordt mensen niet, omdat de ander recht op leven heeft; de christen vermoordt mensen niet, omdat hij zijn naaste lief heeft. Een subtiel verschil, maar de liefde voor de naaste is vervangen door tolerantie te

genover de naaste. Die naaste wordt nu gezien als een obstakel – denk aan de ongeduldige automobilist – of als middel tot een doel. Dit heeft uiteraard gevolgen voor relaties die mensen met elkaar hebben. Echtparen denken nu dat het de taak van de een is om de ander gelukkig te maken. Het aantal echtscheiding is gestegen, omdat echtgenoten vinden dat niet aan hun behoeften wordt voldaan. De mens is zelfingenomen, het eigen geluk is het belangrijkste.

In dit verband is de Grant studie uit de VS interessant. Men volgde de levens van 240 tweedejaars studenten uit de jaren 1939-1944 aan de Harvard Universiteit. Wellicht niet bijzonder representatief voor de gemiddelde mens – het waren allen mannen, blank, gezond en mentaal stabiel. Maar het nut is dat die mannen 68 jaar werden gevolgd tot ze in de tachtig waren. Toen de hoofdonderzoeker werd gevraagd: “Wat heb je geleerd van de mannen van de Grant studie?”, antwoordde hij: “Dat het enige dat echt belangrijk is in het leven, je relaties met andere mensen zijn.” Het is interessant te zien dat wetenschappers er door studies achter komen dat relaties met mensen heel belangrijk zijn om een lang en gelukkig leven te leiden. En dan gaat het niet om relaties die gebruikt worden als een middel om gelukkig te worden, maar waar mensen zorg voor anderen hebben, waar ze van zichzelf geven.

God wist dit natuurlijk al voordat Hij ons schiep. De Bijbel is een dik boek, of verzameling boeken, maar het aantal pagina's dat maar over één mens gaat, is relatief klein, hooguit enkele. En wat is de conclusie? Let op de alleenstaande Adam, die alle dieren die bij hem langs kwamen namen moest geven. God zei, toen Adam al die dierenpaartjes zag: “het is niet goed, dat de mens alleen is”. Wij zijn niet geschapen om als individuen te leven. God werkt bijna altijd met een groep mensen, een verbondsgemeenschap.

God sloot een persoonlijk verbond met Abraham, maar daarin ging het grotendeels over zijn nageslacht. Als teken van dit verbond zou Abraham besneden worden; maar niet alleen hij: al zijn mannelijke nakomelingen en huisgenoten. Gods belofte voor zijn nakomelingen was dat Hij hun God zou zijn. Dit zien we terug in Zijn verbond met Israël: “Ik zal Mij u tot een volk aannemen en Ik zal u tot een God zijn”. En ook in het Nieuwe Testament: hoewel wij individueel geroepen worden, worden we niet geroepen om individuen te blijven, maar juist om deel uit te maken van Christus' gemeente.

In Handelingen 2 lezen we hoe die gemeente leefde: “En zij bleven volharden bij het onderwijs van de apostelen en de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden. En allen, die tot het geloof gekomen en bijeen vergaderd waren, hadden alles gemeenschappelijk; en telkens waren er, die hun bezittingen en have verkochten en ze uitdeelden aan allen, die er be-

hoeft aan hadden; en voortdurend waren zij elke dag eendrachtig in de tempel, braken het brood aan huis en gebruikten hun maaltijden met blijdschap en eenvoud van hart, en zij loofden God en stonden in de gunst bij het gehele volk”. Dit is het tegenovergestelde van individualisme. Dit was het ideaal, waar individuen dingen opgaven, zodat de gemeente als geheel er beter van werd. En wat was het resultaat? “En de Here voegde dagelijks toe aan de kring, die behouden werden”. De mensen zagen de liefde die de gemeente had voor God en voor elkaar, en wilden daar deel van uit maken; en zo groeide de gemeente. Maar jammer genoeg duurde dit ideaal niet lang. De eenheid die er toen was, was er niet altijd. In een redelijk aantal van de brieven in het NT vermaant Paulus de gemeenten eensgezind te zijn en scheuringen tegen te gaan. Dit is vooral duidelijk in de brief aan de gemeente in Korinte, waar grote onderlinge verdeeldheid was. Zelfs op het moment dat ze samenkwamen om een maaltijd met elkaar te delen, deden ze hun eigen ding; sommige leden honger, anderen werden dronken, zonder veel aandacht voor de rest.

De Here Jezus zei dat het zaliger is te geven dan te ontvangen. Studies tonen aan dat dit voor veel mensen zo is. De vreugde verkregen uit het geven, uit daden van liefdadigheid, is vaak groter dan die bij het ontvangen. Ik schreef dit artikel net voor Kerst. Enkele dagen later zouden veel mensen geschenken krijgen; en tenzij het een doos chocolade was, waren de meeste van die geschenken voor hun zelf en deelden ze die niet. De Korintiërs kregen ook geschenken, gaven, van God. Er staat: “Er is verscheidenheid in genadegaven, maar het is dezelfde Geest; en er is verscheidenheid in bedieningen, maar het is dezelfde Here; en er is verscheidenheid in werkingen, maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt”. Ze kregen elk hun eigen gaven van de Geest, maar waren die bedoeld voor hen alleen? Nee, “Maar aan een ieder wordt de openbaring van de Geest gegeven tot welzijn van allen”. De gaven waren bedoeld om de gemeente op te bouwen. Paulus vergelijkt de gemeente met een lichaam, en de leden met lichaamsdelen.

Dat wij individuen zijn, met verschillende gaven, talenten en bekwaamheden is goed, zoals Paulus zegt: “Als het lichaam geheel en al oog was, waar bleef het gehoor?”. Een lichaam dat bestaat uit dezelfde lichaamsdelen is nutteloos. Het lichaam is de reden dat wij in gemeenschap met anderen van hetzelfde geloof zijn, en niet op onszelf blijven. Een lichaam heeft de hand nodig, en de hand kan niets zonder het lichaam. We maken allemaal deel uit van dat ene lichaam; wat betekent dat eenheid belangrijk is en we niet kunnen denken dat we beter zijn dan de anderen, menend best zonder hen te kunnen. De hand lijkt misschien het meest te doen, maar dat is vooral omdat er een oog is dat kan zien waar de hand heen gaat, en omdat er voeten, benen en armen zijn die de hand daar kunnen brengen.

Paulus vermaant ook dat, zelfs al hebben we bijzondere gaven of talenten, die ons niet baten als we meer aan onszelf denken dan aan de gemeente. Ik kan de beste spreker of schrijver in de wereld zijn, maar zonder liefde voor anderen zijn mijn woorden hol, leeg. Het is belangrijk onze talenten te gebruiken om de gemeente op te bouwen en niet om onszelf te verhogen. De gemeente in Handelingen 2 had de liefde om dat te kunnen. Zij deelden hun gaven met de anderen in de gemeente om die op te bouwen. En hoewel de apostelen in tongen spraken en zo de aandacht kregen van de menigte, is dat niet de reden dat er zoveel mensen werden gedoopt. Het was de liefde voor God en de gemeente die de mensen aangreep. Jezus zei: "Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn". De liefde van Christus is het soort liefde waarin wij onze eigen wensen en verlangens opzij zetten. De liefde van Paulus was, zoals hij aangaf: "Geefst noch aan Joden, noch aan Grieken, noch aan de gemeente van God aanstoot; zoals ook ik allen in alles ter wille ben, niet om mijn eigen belang te zoeken, maar dat van zeer velen, opdat zij behouden worden. Wordt mijn navolgers, gelijk ook ik Christus navolg."

Denk nu even aan wat Christus voor ons heeft gedaan; hoe Hij gestorven is aan het kruis, zodat onze zonden vergeven kunnen worden. En kijk dan naar de woorden waarmee Paulus verder gaat: "Bedenkt daarom dat u, die vroeger heidenen was naar het vlees, dat u te dien tijde zonder Christus was, uitgesloten van het burgerrecht van Israël en vreemd aan de verbondsbeloften, zonder hoop en zonder God in de wereld. Maar thans in Christus Jezus bent u, die eertijds veraf was, dichtbij gekomen door het bloed van Christus. Want Hij is onze vrede, die de twee één heeft gemaakt en de tussenmuur, die scheiding maakte, de vijandschap, weggebroken heeft, om in Zichzelf, vrede makende, de twee tot een nieuwe mens te scheppen, en de twee, tot een lichaam verbonden weer met God te verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft. Zo bent u dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers van de heiligen en huisgenoten van God, gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, terwijl Christus Jezus zelf de hoeksteen is".

Christenen uit de niet-Joodse volken maakten geen deel uit van de verbondsgemeenschap, maar door Zijn offer kunnen zij (en dus wij) daar nu wel deel van uit maken. Door Zijn gebroken lichaam worden zij één lichaam, en door Zijn bloed kunnen zij als één volk samen tot God komen.

Wij zijn geschapen als beelden van God, maar zijn onvolmaakt en gebarsten. Wij proberen het voorbeeld van onze Heer Jezus Christus na te volgen, die het perfecte beeld van God was. De beste manier om Hem na te volgen is elkaar de liefde te tonen die Hij voor ons mensen had. En door de eenheid te bewaren waar Hij voor is gestorven.

M.C.H.

Volg Mij!

Inleiding

In deze artikelserie zullen we stilstaan bij de praktische kant van het christen zijn. De artikelen zijn een weergave van de lezingen tijdens de Studie- en Ontmoetingsdag in maart 2013. We gaven toen gehoor aan de vraag wat meer aandacht te besteden aan hoe wij in ons geloofsleven toepassen, wat wij leren over allerlei schijnbaar theoretische Bijbelse onderwerpen. Een terechte en dus goede vraag, want Bijbels onderwijs wordt helaas vaak meer als leerstellig, theoretisch beschouwd of ervaren, dan ons leven bepalend op de door God bedoelde manier. Ons uitgangspunt is echter nadrukkelijk, dat het christelijk geloof zijn vervulling inderdaad niet vindt in kennis als zodanig, maar in de uitwerking daarvan op ons denken, spreken en doen. De artikelen overlappen gedeeltelijk de artikelseries *Zich gedragen in het huis van God* en *Nieuw leven in Christus Jezus*, maar vullen deze ook aan.

Verwacht hier geen gebruiksaanwijzing voor het toepassen van de Bijbel in ons leven; geen zevenstappen plan of de tien gouden regels voor het christelijke leven. We zullen zien dat het vooral gaat om de verandering van een natuurlijk mens naar een geestelijk mens in Christus; een nieuwe innerlijke gezindheid, waarin wij leven voor God en de naaste; niet om een houden aan regels en wetten – hoewel God wel dingen van ons verwacht. Laten we het voorstellen als een door God geleid veranderingsproces, waaraan wij bereidwillig meewerken.

Geloof is geen theorie, maar moet blijken uit de praktijk

Laten we terugkeren tot de kennis. Paulus schreef dat die ons ‘opgeblazen’ kan maken (1 Kor 8:1). We ons daardoor meer en beter kunnen voelen dan anderen en ons daarnaar kunnen gaan gedragen, zoals de Farizeeën die minachtend zeiden: “de massa die de wet niet kent – vervloekt zijn ze” (Joh 7:49). En dat terwijl hun taak juist was onwetenden te leren wat God hen in de wet wilde zeggen. Daarom zei Jezus: “jullie veronachtzamen wat in de wet zwaarder weegt: recht, barmhartigheid en trouw ... (Mat 23:23); en tegen Zijn volgelingen: “Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is. Oordeel niet, dan zal er niet over je geoordeeld worden. Veroordeel niet, dan zul je niet veroordeeld worden. Vergeef, dan zal je vergeven worden” (Luc 6:36,37).

We merken dat het Jezus’ gaat om wat je doet met wat je weet. Wanneer we bij Zijn komst voor Hem moeten verschijnen, zal een engel ons niet vooraf een CITO toets of examen afnemen, zodat Jezus kan beoordelen wat wij allemaal weten. Maar Hij zal vragen naar wat we hebben gedaan met wat Hij voor ons

1 Meester en Leerling

a. Onderwijs in de dingen van God

heeft gedaan en met alles wat God ons in Zijn genade heeft geschonken. Hij zal vooral geïnteresseerd zijn in waarom en hoe wij dat hebben gedaan. Geloof is geen theorie, of het aanhangen van een bepaalde leer. De echtheid van ons geloof blijkt in de praktijk. Jakobus houdt ons de vraag voor: “wat heeft het voor zin als iemand zegt te geloven, maar hij handelt er niet naar? Zou dat geloof hem kunnen redden?” (Jak 2:14). Kennelijk niet. Daarom voegt hij er aan toe: “... als het zich niet daadwerkelijk bewijst, is het dood” (vs.17). Het geloof is echter ook geen vaag gevoel, of iets waarop je je beroept voor wat niet wetenschappelijk te verklaren is. De schrijver van de Hebreeënbrief zegt: “Het geloof legt de grondslag voor alles waarop wij hopen, en overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien” (Heb 11:1). En hoe die overtuiging uitwerkt, laat hij zien in een reeks voorbeelden van mensen die vanuit hun geloof handelden.

Navolgen van Jezus vraagt: weten wat Hij doet en waar Hij heengaat

In Jezus' evangelieverkondiging horen we oproepen als: “Bekeer u”, “Kom tot Mij” en “Volg Mij”. Ze vragen om een reactie: een beweging, activiteit. Maar om ons te bekeren, moeten we weten waarvan; en omdat bekeren betekent dat we ons omdraaien en een andere kant opgaan dan daarvoor, is het nodig te weten waarheen. Zo is het ook met het volgen van Jezus. Dit is niet zomaar achter Hem aanlopen, maar vooral wat Paulus noemt ‘navolgen’; dus doen wat Hij doet. En dan moeten we wel weten wat Hij doet en waar Hij heengaat.

God steeds beter leren kennen

Het is daarom niet zo zwart-wit dat kennis er niet toe doet. Jezus verweet de Farizeeën: “jullie hebben de sleutel tot de kennis weggenomen; zelf zijn jullie niet binnengegaan, en anderen die wel binnen wilden gaan hebben jullie tegengehouden” (Luc 11:52). Anderen kunnen ons verhinderen de sleutel van geloof en vertrouwen te gebruiken tot wat Paulus noemt “de rechte kennis van God en van Zijn wil” (Kol 1:9,10). Ook tegenwoordig proberen velen die sleutel te verstopen, o.a. door de betrouwbaarheid van de Bijbel ter discussie te stellen. Daarom kunnen we niet genoeg benadrukken, dat alleen door het zelf onbevooroordeeld en biddend lezen van de Bijbel ons die sleutel niet kan worden afgenomen. Paulus bad “dat u Gods wil ten volle mag leren kennen door de wijsheid en het inzicht die de Geest u schenkt. Dan zult u leven zoals het past tegenover de Heer, Hem volkomen welgevallig. U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien ... (Kol 1:9,10). Het leren kennen en doen van Gods wil is bedoeld om God nog beter te leren kennen.

Van onszelf weten wij niets van God en van wat Hij doet

Niets in ons leven gaat zonder kennis. Toen wij geboren werden, wisten en konden we niets. Alles moest ons worden geleerd; eerst door onze ouders en later door onderwijzers, leraars en professoren. Niet om ons alleen vol te stoppen met kennis, maar opdat we goed in de maatschappij functionerende mensen zouden zijn. En zo is het ook met ons geestelijk leven. We beginnen dit echter niet als baby, maar als volwassene die kan denken en redeneren. Nicodemus had goed begrepen dat je niet voor de tweede keer als baby geboren kunt worden, toen hij Jezus vroeg: “Hoe kan iemand geboren worden als hij al oud is? Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden?” (Joh 3:4). Nee, uiteraard niet; en dat bedoelde Jezus ook niet. Hij doelde op de noodzakelijke geestelijke wedergeboorte van iemand ‘die al oud is’, wil hij of zij het Koninkrijk van God binnen kunnen gaan: “Waarachtig, ik verzeker u: niemand kan het koninkrijk van God binnengaan, tenzij hij geboren wordt uit water en geest. Wat geboren is uit een mens is menselijk, en wat geboren is uit de Geest is geestelijk. Wees niet verbaasd dat ik zei dat jullie allemaal opnieuw geboren moeten worden” (Joh 3:5-7). Vergelijk dit met de situatie waarin Adam zich bevond. Hij werd niet als baby gevormd, maar als man. Dat was zijn menselijke ‘geboorte’. Maar ondanks dat hij ‘al oud was’, zou hij – zonder dat God hem dat vertelde – niet geweten hebben waar hij zich bevond, wie hij was, hoe hij ontstaan was en waarom hij werd geschapen. Zonder dat God hem onderwees, zou hij niet geweten hebben hoe hij moest leven en wat van hem werd verwacht. En vooral dat laatste heeft te maken met de geestelijke mens die hij moest zijn, om naar Gods beeld en als Zijn gelijkenis te zijn.

Van nature weten ook wij niets van wie God is, niets van wat Hij doet, niets van waarom wij hier zijn, niets van de mogelijkheid gered te worden van de dood, niets van hoe dat kan gebeuren. Jezus nodigde mensen die – vaak uit nieuwsgierigheid – naar Hem kwamen kijken en luisteren, en mensen die wel erkenden dat Hij met gezag sprak maar uit angst voor de gevolgen niet voor Hem durfden te kiezen, uit: “Kom naar mij ... en leer van mij” (Mat 11:28,29). Hij kan en wil het uitleggen. Heel vaak stelde Jezus zich zo tegenover de geestelijke leiders van Zijn tijd. Denk aan de uitspraak dat Hij de goede herder is; anderen waren wel herders, maar verwaarloosden hun taak; Hij niet, dus konden ze zich beter door Hem laten leiden.

Paulus schreef Timoteüs dat er mensen zijn die optreden als leraars, maar eigenlijk niet weten waar het om gaat. Bijvoorbeeld de broeders uit de gemeenten in Jeruzalem en Judea, die overal naartoe reisden om de gelovigen uit de

Grieken te leren naar de wet van Mozes te leven: “Zij willen de wet van God onderwijzen, maar weten niet wat ze zeggen en begrijpen niets van wat ze zo stellig beweren” (1 Tim 1:7). Dat was geen arrogantie van iemand die het beter meende te weten, maar een spreken in de geest waarin Jezus sprak tot Nicodemus. Die erkende dat Jezus een door God gezonden leraar moest zijn, want anders kon Hij al die wonderen niet doen; maar hij begreep niet wat Jezus hem vertelde over de natuurlijke mens en de uit God geboren mens: “Begrijpt u dit niet ... terwijl u een leraar van Israël bent? Waarachtig, ik verzeker u: wij spreken over wat we weten en we getuigen van wat we gezien hebben, maar jullie accepteren ons getuigenis niet” (Joh 3:10,11). Zulke woorden zijn voor wie een oprecht christen wil zijn zowel een waarschuwing als een geruststelling. Aan de ene kant doen wij er goed aan niet zomaar iedereen te vertrouwen die zich als leraar aanbiedt; aan de andere kant verzekert Jezus ons ervan dat Zijn woord betrouwbaar is. Maar zijn wij bereid dit getuigenis te accepteren? Of verwerpen wij het plan van God (Luc 7:30), zoals de Joden in de tijd van Jezus?

Bereid zijn leerlingen te zijn

Het eerste principe van het volgen van Jezus is dan, dat wij bereid zijn Zijn leerlingen te zijn, Hem te erkennen als onze Leermeester, evenals de apostelen die Hij koos en uitzond in de wereld om op hun beurt de mensen te onderwijzen. Want zij spraken niet uit zichzelf, maar wat Christus hen door de Geest ingaf te spreken en te schrijven. Lucas begint het boek Handelingen van de apostelen met de woorden: “In mijn eerste boek (het evangelie) heb ik de daden en het onderricht van Jezus beschreven, vanaf het begin tot aan de dag waarop Hij in de hemel werd opgenomen, nadat Hij de apostelen die Hij door de heilige geest had uitgekozen, had gezegd wat hun opdracht was” (Hand 1:1,2). Met andere woorden: dit boek beschrijft de daden en het onderricht van Jezus nadat Hij in de hemel werd opgenomen. Het bewijs dat Jezus door hen sprak, waren de wonderen die zij konden doen. Zo getuigden zij na een wonder dat de mensen verbaasde: “waarom bent u zo verbaasd en waarom staart u ons aan alsof het aan onze eigen kracht of vroomheid te danken is dat deze man weer kan lopen? Dit kon gebeuren omdat ... God ... aan Jezus, Zijn dienaar, de hoogste eer heeft bewezen” (Hand 3:12,13)

Leerling zijn vraagt van ons ootmoed, de bescheidenheid waarmee wij erkennen dat Jezus en Zijn dienaren meer weten dan wijzelf. Op de avond voor Zijn kruisdood zei Jezus tegen de discipelen die bij Hem waren: “Jullie zeggen altijd ‘Meester’ en ‘Heer’ tegen Mij, en terecht, want dat ben ik ook” (Joh 13:13). Kunnen wij ook Meester en Heer zeggen tegen Jezus?

J.K.D.

Het gebed dat Jezus Zijn volgelingen leerde (3)

Uw Vader weet wat u nodig hebt, voordat

Jezus leerde Zijn discipelen ook om welke dagelijkse dingen zij God bidden. We stonden al stil bij het Vader zijn van God. We stellen ons nu de

vraag: *Waarom onze?*

God is de Vader van Jezus Christus. Hij noemt Hem tegenover Zijn discipelen steeds 'Mijn Vader':

Want ieder die de wil van mijn Vader in de hemel doet, is mijn broer en zuster en moeder.

(Mat 12:50 NBV)

Mijn Vader is voorbehouden aan Jezus, in verband met Zijn bijzondere verwekking door en relatie met God. Maar in Jezus worden ook anderen kinderen van God, en zij mogen Hem ook Vader noemen. Maar dan liever onze Vader. Dit doet ons er opnieuw van bewust zijn dat het niet gaat om ons zelf. We bidden niet 'ik' en 'mijn', omdat we als gelovigen deel uitmaken van de grote familie van God. We zijn één met al Zijn kinderen, die allen dezelfde noden en behoeften hebben als wij. Door voor 'ons' te bidden laten wij zien dat wij de naaste even lief hebben als onszelf:

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.

Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.

En breng ons niet in beproeving, maar verlos ons van de boze.

(Matteüs 6:11,12 NBV en NBG'51)

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben

Twee dingen vragen hier onze aandacht:

Geef ons

Vandaag

Vraag: *Waarom geef ons?*

Door te vragen stellen we ons afhankelijk van God op. In Jezus' tijd was er veel honger in het land en was de smeekbede passend: 'Geef ons alstublieft te eten'. Wij zijn ons er nauwelijks van bewust dat God zorgt voor wat wij nodig hebben. We denken dat alles maakbaar is en kunnen onze winkelwagens vol laden met wat we maar wensen (als we er het geld voor hebben). Maar door droogte, overstromingen, branden, ziekten aan dieren en gewassen etc. kan ook onze voedselvoorziening in gevaar komen. Bovendien zijn er heel veel mensen op aarde, ook onder hen die Jezus Zijn broers en zusters noemt, die geen of te weinig eten hebben. Door voor 'ons' te bidden stellen we ons solidair op; de daad bij het woord voegend door van onze overvloed te geven, zodat ook zij het voedsel krijgen dat zij nodig hebben.

Vraag: *Waarom vandaag?*

We vragen God liever alleen om wat we vandaag nodig hebben. Niet of Hij zorgt voor een goedgevulde voorraadkamer. Wat Hij vandaag geeft, is voldoende om dankbaar voor te zijn.

u Hem bidt

Want we weten niet of we morgen nog leven en bovendien moeten wij op Hem leren vertrouwen. Is het ten slotte niet zo, dat als Hij ons vandaag voedsel en drinken geeft, Hij dat morgen ook kan doen? Die les moest het volk Israël in de woestijn leren. Daar gaf God hen elke morgen brood en elke avond vlees. En als zij het probeerden te bewaren bedierf het. De wijze les van Jezus is:

Maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding?

(Mat 6:25 NBV; zie ook vs 31)

Daarbij gaf Hij voorbeelden uit de natuurwereld: van vogels die altijd wel wat te eten vinden, en bloemen die mooier zijn dan welke kleding wij ook kunnen maken of kopen. Dus:

Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.

(Mat 6:33 NBV)

Het is belangrijk dat wij ons hierbij voor ogen houden, dat wij niet alleen van ons dagelijks voedsel kunnen leven. Dat houdt ons een dag, of enkele dagen in leven; waar het echt om gaat, is dat wij leven door het woord dat God spreekt. Met andere woorden: het geestelijke voedsel dat

nodig is om ons te veranderen tot geestelijke mensen die eeuwig leven ontvangen. Het is een kwestie van wat op de eerste plaats komt: ons tijdelijk leven nu, of het eeuwige leven in de toekomst. Daarom zei Jezus, toen de mensen na de wonderbare spijziging nog meer wilden:

U moet geen moeite doen voor voedsel dat vergaat, maar voor voedsel dat niet vergaat en eeuwig leven geeft.

(Joh 6:27 NBV)

Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was

Twee dingen vragen onze aandacht:

Vergeef ons

zoals ook wij

Vraag: Waarom bidden vergeef ons?

We belijden met de bede “vergeef ons onze schulden” dat wij schuldig staan voor God. Want wij doen niet altijd wat Hij van ons vraagt. Maar Hij heeft Zich aan ons mensen bekendgemaakt als een vergevend God. Daarom mogen wij erop vertrouwen dat Hij, wanneer wij er eerlijk en open voor uitkomen, berouw tonen en beloven het voortaan anders te doen, onze schulden (zonden) vergeeft. Dat is immers ook wat God heeft gezegd bij de bekendmaking van Zijn naam!

Vraag: Waarom voegen wij eraan toe: zoals ook wij hebben vergeven?

Er is een voorwaarde aan onze vergeving: hoe wij omgaan met wat anderen ons ‘schuldig’ zijn. Niet het geld of dat boek dat wij hen leenden, maar wat zij ons ‘misdeden’. We zijn

Het gebed dat Jezus Zijn volgelingen leerde (3) (vervolg)

zo snel verongelijkt als we vinden dat iemand ons onrecht aandoet. Dat laten we niet zo maar over onze kant gaan, en we kunnen dagen boos zijn. Soms zelfs zeggen dat we het de ander nooit zullen vergeven. En als we het wel doen, vergeten we het nooit, zodat we hem of haar er nog eens fijntjes aan kunnen herinneren. Zo is God niet! Wat Hij vergeeft, ‘vergeet’ Hij ook. God stopt het zo ver weg, dat niemand het meer ziet; alsof Hij het in de diepzee gooit, waar niemand het ooit kan terugvinden. Het interessante in de NBV is dat wij God bidden om vergeving, **nadat** we anderen hebben vergeven en niet pas als God ons heeft vergeven!

Petrus stelde Jezus eens de vraag: “Heer, als mijn broeder of zuster tegen mij zondigt, hoe vaak moet ik dan vergeving schenken? Tot zevenmaal toe?” Jezus antwoordde: “Niet tot zevenmaal toe, zeg ik je, maar tot zeventig maal zeven”. Het ging Hem erom dat onze schuld tegenover God vele malen groter is dan de ‘schuld’ van mensen tegenover ons. En als God zo genadig is – uit liefde en medelijden met ons – dan moeten wij dat ook zijn naar andere mensen. Na dit gebed legde Jezus daar nog een keer de nadruk op:

Want als jullie anderen hun misstappen vergeven, zal jullie hemelse Vader ook jullie vergeven. Maar als je anderen niet vergeeft, zal jullie Vader jullie je misstappen evenmin vergeven.

(Mat 6:14,15 NBV)

Paulus gaf Jezus’ les weer door:

Vergeef elkaar, zoals God u in Christus vergeven heeft.

Zoals de Heer u vergeven heeft, moet u elkaar vergeven.

(Efez 4:32; Kol 3:13 NBV)

Jezus leerde ook te bidden voor mensen die je niet mag, zelfs voor je vijanden die je kwaad doen:

Heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen, alleen dan zijn jullie werkelijk kinderen van je Vader in de hemel.

Heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, bid voor wie jullie slecht behandelen.

(Mat 5:44,45; Luc 6:35 NBV)

Zelf gaf Hij het goede voorbeeld toen Hij werd gekruisigd: “Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen”. Later volgde een van zijn volgelingen Zijn voorbeeld: “Heer, reken hun deze zonde niet toe”.

Breng ons niet in beproeving, maar verlos ons van de boze

Vraag: Wat wil dit zeggen?

Het woordje ‘maar’ geeft aan dat het een met het ander te maken heeft: Onze beproeving komt (vaak) van de kant van wie niet het goede met ons voorhebben. De NBV geeft hier ‘red ons uit de greep van het kwaad’. Maar het gaat hier kennelijk niet om het kwaad als zodanig, maar om wie dat kwaad doet of in de zin heeft. We bidden dus eigenlijk of God hen wil beletten ons kwaad te doen of te laten doen, zodat wij Hem in de beproeving niet uit angst verloochenen.

God beproefde Jezus in de woestijn en later tijdens Zijn predikingswerk. Want telkens kwamen Joden proberen Hem een wet te laten overtreden zodat zij Hem konden veroordelen. Dus een volgeling van Jezus kan er niet van uitgaan dat hij niet beproefd wordt. We mogen echter bidden en hopen op de uiteindelijke verlossing daarvan.

Een probleem is echter dat wij onszelf vaak in een situatie brengen, waarin wij niet op kunnen tegen verleidingen. Dit wil niet zeggen dat wij in zo'n geval helemaal geen geloof hebben, maar dat het niet sterk genoeg is. Jezus zei daarover: "De geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak". Jakobus schreef over de oorzaak van de zonde:

Wie in verleiding komt, moet niet beweren: 'Die verleiding komt van God'. Want God stelt niemand aan verleiding bloot, zoals Hij zelf ook niet door iets slechts in verleiding kan worden gebracht. Iedereen komt in verleiding door zijn eigen begeerte, die hem lokt en meesleept.

(Jak 1:13 NBV)

Eén van die verleidingen is het willen hebben van veel geld en bezit. Paulus schreef daarom:

Wie rijk wil worden, staat bloot aan verleiding, raakt in een valstrik en valt ten prooi aan dwaze en schadelijke begeerte die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan.

(1 Tim 6:9 NBV)

Dit wetende, bidden we dat God ons blijft waarschuwen als wij onszelf in verleiding brengen, zoals Hij deed bij

Kaïn toen hij jaloers werd op Abel:

Handel je slecht, dan ligt de zonde op de loer, begerig om jou in haar greep te krijgen; maar jij moet sterker zijn dan zij.

(Gen 4:7 NBV)

Uit Jakobus' woorden blijkt dat God ons niet beproeft om ons te laten zondigen en verloren gaan. Zijn verzekering is juist dat Hij niet wil dat ook maar iemand verloren gaat. God heeft een positief doel met onze beproeving: dat we keuzes maken, vechten tegen de verleidingen, zodat we er sterker uit tevoorschijn komen. Jakobus schreef ook:

U weet: wanneer uw geloof op de proef wordt gesteld, leidt dat tot standvastigheid. Als die standvastigheid ook daadwerkelijk blijkt, zult u volmaakt en volkomen zijn, zonder enige tekortkoming.

Gelukkig is de mens die in de beproeving staande blijft. Want wie de proef doorstaat, ontvangt als lauwerkrans het leven, zoals God heeft beloofd aan iedereen die Hem liefheeft (Jak 1:3,4,12)

Als God dit doel heeft, en wij willen Hem echt dienen zoals Jezus deed, is er geen reden voor bedroefdheid, zorg of angst als wij beproefd worden. Hij weet wat wij aankunnen. Paulus stelt ons daarom gerust:

U hebt geen beproevingen te doorstaan die niet voor mensen te dragen zijn. God is trouw en zal niet toestaan dat u boven uw krachten wordt beproefd: Hij geeft u met de beproeving ook de uitweg, zodat u haar kunt doorstaan.

1 Kor 10:13)

J.K.D.

Muziek

in de Bijbel

Muziek heeft vaak een grote invloed op mensen. We kunnen God er mee loven en prijzen, zoals we duidelijk lezen in vers twee en drie van Psalm 33: “Looft de HERE met de citer, psalmzingt Hem met de tiensnarige harp. Zingt Hem een nieuw lied (Shirchadasj), speelt schoon op de snaren onder geschal”.

In het begin van de Bijbel lezen we al in Genesis 4:21 hoe belangrijk muziek was, want daar staat “Jubal werd de stamvader van allen die op de lier of de fluit speelden”.

Muziek maakt gebruik van klanken (door muziekinstrumenten en de menselijke stem) geplaatst in een bepaalde tijdsduur. Muziek is een kunstvorm en vertolkt vaak heel diepe gevoelens. Zo kan ze je, bijvoorbeeld, ontspannen en blij, of juist verdrietig maken. Je kunt er heel stil en rustig van worden, of er juist door opgezweept worden. Muziek roept vaak herinneringen op, kan een feest van herkenning zijn en zet van alles in beweging.

Wanneer de oudste zoon in de gelijkenis van ‘de verlorene zoon’ terugkeert van het land, hoort hij in het huis van zijn vader ‘muziek en dans’ (Luc 15:25).

Muziek wordt ook gebruikt als therapeutisch middel en kan mensen bereiken als dit met woorden niet goed mogelijk is. Soms is het mogelijk om problemen en of stoornissen terug te dringen of zelfs geheel te laten verdwijnen. In de Bijbel lezen we dat David op de citer speelt voor koning Saul en ‘dat schonk Saul verlichting, hij voelde zich beter en de boze geest week van hem’ (1 Sam 16:23).

Muziek maakt gebruik van verschillende elementen, zoals toonhoogte, ritme, tempo, geluidsterkte, klankkleur, samenklank en stilte. Dit

1. De invloed die muziek op ons heeft

laatste, stilte, kan op verschillende manieren worden ervaren. Zij kan namelijk rustgevend maar ook beklemmend of bedreigend zijn. Feitelijk bestaat er geen ‘totale’ stilte, omdat er altijd wel omgevingsgeluid is. Zo hoor je in de stilte je eigen ademhaling.

Hoe voelt de innerlijke beleving van stilte? In Job 3:26 lezen we ‘Ik heb geen vrede, geen stilte, ook heb ik geen rust, maar de onrust verheft zich’. Stilte en innerlijke rust gaan echter niet altijd samen. Mensen voelen zich soms opgejaagd en hebben een gebrek aan concentratie. Stilte kan daarentegen ook genieten zijn, als die op de juiste wijze wordt toegepast in samenhang met klanken.

Met klankkleur bedoelen we het specifieke geluid van de muziekinstrumenten en/of de zangstem. Dit heeft alles te maken met natuurkundige eigenschappen van geluid met betrekking tot bouw, materiaal en vorm. Zo klinken, bijvoorbeeld, koperen blaasinstrumenten geheel anders dan snaarinstrumenten.

In de Bijbel worden heel wat instrumenten genoemd om God te loven en te prijzen. In Psalm 150 vinden we zelfs een hele opsomming:

*Halleluja. Looft God in zijn heiligdom,
looft Hem in zijn machtig uitspansel;
looft Hem om zijn machtige daden,
looft Hem naar zijn geweldige grootheid.
Looft Hem met bazuingschal,
looft Hem met harp en citer,
looft Hem met tamboerijn en reidans,
looft Hem met snarenspeel en fluit,
looft Hem met klinkende cymbalen,
looft Hem met schallende cymbalen.
Alles wat adem heeft, love de HERE. Halleluja.*

In de komende artikelen zullen we een aantal van die instrumenten wat nader bekijken.

H.K.

Na een lange leerschool was Mozes geschikt om het volk naar het beloofde land te leiden. Van een man met een minderwaardigheidsgevoel was hij uitgegroeid tot een zelfbewust man, zonder dat dit hem trots maakte. De confrontaties met een koppige Farao hadden hem geleerd dat God oppermachtig is en alles doet op Zijn tijd. De belofte aan Abraham werd voor zijn ogen vervuld: “Na precies vierhonderddertig jaar – geen dag eerder of later – trok het volk van de Heer ... uit Egypte weg” (Ex 12: 41; Gen 15:13). Bij de eerste tegenslag – water aan de ene, Egyptenaren aan de andere kant – overtuigde hij het boze, jammerende volk van Gods hulp. Vol vertrouwen zei hij: “Wees niet bang, wacht rustig af” (Ex 14:13). God zorgde voor een pad door de rietzee, zodat het volk erdoor kon trekken. Deze weg leidde tot hun bevrijding maar tezelfdertijd tot de ondergang van het Egyptische leger. De tocht door de woestijn naar het beloofde land, ging met veel moeiten gepaard. Israël was Gods grootheid al gauw vergeten. Het volk klaagde bij elk ongemak: dan was er geen water, dan geen eten. Voor Mozes was dat een kwelling. Eerst de koppige Farao, nu het ontevreden volk. Hij stond steeds tussen God en het volk in. Boosheid en ontevredenheid werden steeds op Mozes afgereageerd. En het werd hem te veel: “Mozes riep luid de Heer aan. ‘Wat moet ik met dit volk beginnen?’ vroeg hij. ‘Er hoeft niet veel meer te gebeuren of ze stenigen mij!’” (17:4). Hij vroeg wel altijd hulp voor het volk, maar nooit voor zichzelf. Zijn schoonvader zag dat goed in en adviseerde hem het vele werk te verdelen. Zo zorgde God voor verlichting van zijn taak. In de Sinai woestijn kreeg Mozes opdracht van God om de berg te beklimmen. Het staat er zo eenvoudig: “Mozes ging de berg op” (19:3). Maar hij was wel een man van 80 jaar oud en de berg was meer dan 2000 meter, dus zo eenvoudig was dat niet! Daar kreeg hij de verbondswaarden en instructies voor het bouwen van de tabernakel. Hij bleef lange tijd op de berg, waardoor het volk ongeduldig werd en zelfs niet meer geloofde dat hij nog leefde. Zo dicht bij God, kon immers niemand overleven.

Ze kregen heimwee naar de zichtbare Egyptische afgoden. Al snel keerden ze zich af van God en maakten een gouden kalf om dat te aanbidden. Mozes, nog vol van Gods aanwezigheid, liep de berg af

Mozes (3 slot)

met twee stenen platen waarop God zelf de tien geboden had geschreven. De aanblik van het feestende volk rondom het afgodsbeeld was onverdraaglijk. De kostbare platen gooide hij woedend aan stukken. Deze zonde zou God niet zomaar kunnen vergeven.

“Hierop keerde hij terug naar de Heer. ‘Ach Heer,’ zei hij, ‘dit volk heeft zwaar gezondigd: ze hebben een god van goud gemaakt. Schenk hun vergeving voor die zonde. Wilt U dat niet, schrap mij dan maar uit het boek dat U geschreven hebt’ ” (32:31.32). Opnieuw pleitte Mozes voor het volk bij God. Maar dit keer ging hij wel erg ver. Mozes wilde afstand doen van het eeuwige leven, als hij het volk daarmee kon redden! En hierom schonk God vergeving. Maar Mozes beseftte dat de Heilige God na deze grote zonde van het volk niet in de legerplaats kon blijven. Hij koos een plek, ver buiten de legerplaats en zette daar een ontmoetingstent. Daar sprak God heel vertrouwelijk met Mozes: “ En de HERE sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand spreekt met zijn vriend” (33:11 NBG’51). Voor Mozes was dat nog niet genoeg. Hij ging nogmaals de berg op om opnieuw de stenen tafels te ontvangen. Daar vroeg hij Gods Majesteit te mogen zien. Als antwoord kreeg hij: “Als dan mijn majesteit voor je langs gaat, zal ik je in een kloof laten schuilen en mijn hand beschermend voor je houden tot ik voorbij ben” (33: 22). Zijn ontmoetingen met God waren zichtbaar: zijn gezicht straalde. Dit gaf jaloezie, zelfs bij zijn eigen broer en zus. Toen God Mirjam hierom strafte, kwam Mozes voor haar op en vroeg vergeving voor haar. Niemand was zo zachtmoedig als hij (Num 12:3). Eénmaal ging hij echter in de fout. Toen het volk weer eens zeurde om water, gaf hij God niet de eer: “‘Luister, opstandig volk’, zei Mozes, ‘zullen wij voor u uit deze rots water laten stromen?’” (Num 20:10). De straf was zwaar, hij mocht het beloofde land niet in. Maar voordat hij stierf, liet God hem in een visioen het hele land zien.

Hij mocht actief zijn in de dienst van zijn Heer, tot hij niet meer kon. “Hierna sprak Mozes de Israëlieten opnieuw toe. Hij zei: ‘Ik ben nu honderdtwintig jaar oud en niet in staat om nog langer leiding te geven’” (Deut 31:1,2). “Nooit meer heeft Israël een profeet gekend als Mozes, met wie de HEER zo vertrouwelijk omging” (Deut 34:10).

N.D.

Het feit van de opstanding van Christus Jezus

De opstanding van Christus Jezus was waarlijk een unieke gebeurtenis, met een ontzaglijke betekenis voor de gehele wereld. Over iedereen wordt vroeg of laat Gods vonnis, dat Hij in de hof van Eden had uitgesproken, ten uitvoer gebracht: “Keer weder, u mensenkind”. Allen, beroemd of onbekend, rijk of arm, hebben eens hun leven gehad en gaan naar het dodenrijk, waar al zulke verschillen er niets meer toe doen: “Klein en groot is daar gelijk, en de slaaf is vrij van zijn heer” (Job 3:19). Niemand weet iets in het dodenrijk waar hij naartoe is gegaan; want het is daar zoals Salomo, met zijn door God geschonken wijsheid, schreef: “er is geen werk of overleg of kennis of wijsheid in het dodenrijk, waarheen u gaat” (Pred 9:10). Weliswaar zijn enkelen bij uitzondering door een wonder van de Heer Jezus tijdelijk tot het leven teruggekeerd, maar die zijn allen later weer overleden. In de evangelieverkondiging van de apostelen klinkt deze mededeling als een trompetsignaal:

God evenwel heeft Hem opgewekt, want Hij verbrak de weeën van de dood (Hand 2:24).

Deze Jezus heeft God opgewekt, waarvan wij allen getuigen zijn (Hand 2:32). De Leidsman ten leven hebt u gedood, maar God heeft Hem opgewekt uit de doden, waarvan wij getuigen zijn (Hand 3:15).

Jezus Christus, de Nazoreeër, die u gekruisigd hebt, maar die God heeft opgewekt uit de doden (Hand 4:10).

De God van onze vaders heeft Jezus opgewekt, die u hebt gehangen aan een hout en omgebracht (Hand 5:30).

Hem heeft God op de derde dag opgewekt (Hand 10:40).

Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt (Hand 13:30).

Een man, die Hij aangewezen heeft, waarvan Hij voor allen het bewijs geleverd heeft door Hem uit de doden op te wekken (Hand 17:31).

De apostelen verkondigen dit historische feit van Christus' opstanding, opdat de luisteraars daarin zullen geloven. Want dit is een zaak van leven of dood. Als Christus niet is opgewekt, dan is er geen evangelie: “Indien Christus niet is opgewekt, dan is immers onze prediking zonder inhoud, en zonder inhoud is ook uw geloof” (1 Kor 15:14).

Historische feiten behoren gewoonlijk tot het verleden. We kunnen geloven in de waarheid ervan of niet; eventueel een les daaruit trekken voor de toekomst of niet. Wat gebeurd is, is nu eenmaal gebeurd en kan niet meer wor-

in Christus Jezus

den veranderd. Met de verkondiging van het historische feit van Christus' opstanding is dat echter anders. Want het ligt aan een mens of hij zelf daarbij betrokken is of niet, zelfs jaren of eeuwen later. Christus' opwekking uit de dood heeft geschiedenis gemaakt – heilsgeschiedenis; want deze daad van de God torent hoog uit boven alle andere heilswonderen die Hij in Israël deed. Niemand anders kon tot dan toe van de overzijde van het graf roepen naar mensen die daar, vaak door vervolging, in moeten gaan: “Wees niet bevreesd ... Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheden” (Op 1:17). “Daar wij weten”, schrijft Paulus, “dat Christus, nu Hij uit de doden is opgewekt, niet meer sterft: de dood voert geen heerschappij meer over Hem” (Rom 6:9). Verre van Christus' opstanding als vanzelfsprekend te beschouwen, stapelt de apostel woorden als ‘kracht’, ‘macht’ en ‘sterkte’, om de ontzaglijke betekenis hiervan onder woorden te brengen. Hij bidt namelijk dat zijn medegelovigen inzicht zullen ontvangen “zodat u weet hoe overweldigend groot zijn macht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte van zijn kracht, die Hij heeft gewrocht in Christus, door Hem uit de doden op te wekken en Hem te zetten aan zijn rechterhand in de hemelse gewesten” (Efez 1:19-20). In een andere brief schrijft hij: “Hij is gekruisigd uit zwakheid, maar Hij leeft uit Gods kracht” (2 Kor 13:4).

Christus' dood en opstanding onlosmakelijk verbonden

Christus' opstanding is alleen te verstaan in het licht van Zijn offerdood. Zowel hier als op vele andere plaatsen in het Nieuwe Testament zijn Christus' dood en opstanding onlosmakelijk verbonden. Terugblikkend op zijn bezoek aan Korinte vat Paulus de boodschap die Hij daar verkondigde zo samen: “Want vóór alle dingen heb ik u overgegeven, hetgeen ik zelf ontvangen heb: Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en op de derde dag opgewekt, naar de Schriften” (1 Kor 15:3-4). Beide gebeurtenissen werden door de profeten in Israël voorzgd. Dezelfde profetieën in de Schrift die vertellen dat Jezus, als de gehoorzame Knecht van de Heer, Zich tot een schuldoffer voor velen zou stellen om hun ongerechtigheid weg te nemen, vertellen ook van Gods welbehagen in Hem en hoe Hij Zijn gehoorzaamheid zou bekronen door Hem uitermate te verhogen. Juist het feit, dat Christus' kruisdood en opstanding vooraf in de geschriften van Israëls profeten stonden opgetekend, geeft te kennen dat die later naar Gods bepaalde raad en voorkennis zijn gebeurd. Beide staan centraal in dat genadige heilsplan dat Hij vóór de grondlegging van de wereld ontwierp. Hij zou Zijn eniggeboren Zoon verwekken uit een dochter van Adam, als een Mens van vlees en

Nieuw leven in Christus Jezus

bloed; met de bedoeling dat Hij als onschuldig Mens tussen mensen in een door zonde en dood vervallen wereld zou leven, hun nood op Zich zou nemen en hen laten delen de zegen die Hij Zelf door lijden en strijd zou ontvangen.

Jezus neemt deel aan het lot van mensen

Jezus' volkomen eerbied en liefde voor Zijn Vader blijkt vooral uit Zijn bereidwilligheid de wil van God het lot van de mensen op Zich te nemen, volledig te doen. In deze geest gaat Hij, evenals vele anderen, naar Johannes de Doper om gedoopt te worden. Als Johannes weigert, zegt Jezus: "Aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen" (Mat 3:15). Met dit "ons" geeft Hij Zijn vrijwillige verbondenheid met zondaars aan. Tussen Zijn doop en dood is Hij overal in Israël de dienaar van Zijn volk. Matteüs ziet in Zijn vele genezingen de vervulling van Jesaja's woorden over de Knecht van de Heer: "Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen en onze ziekten heeft Hij gedragen" (Mat 8:17; Jes 53:4). Hij doet alles wat Hij kan om mensen, die om allerlei oorzaak van God vervreemd waren geraakt, terug te brengen, door hen te verzekeren van Gods vergiffenis – als zij zich maar willen bekeren. Om deze reden blijft Christus trouw aan Zijn Vader, zelfs als Hij Zich moet opofferen op Golgotha.

De brief aan de Hebreeënen vertelt ons dat Jezus als Mens in de wereld kwam. Hij was "voor een korte tijd beneden de engelen gesteld" (Heb 2:7), opdat Hij door Gods genade ter wille van anderen de dood zou smaken. Wat God hiermee beoogde, blijkt uit de daaropvolgende woorden: "Want het voegde Hem, om wie en door wie alle dingen bestaan, dat Hij, om vele zonen tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman van hun behoudenis door lijden heen zou volmaken" (Heb 2:10). De verlossing van mensen is dus aan Gods liefdevolle initiatief te danken. Wat Christus heeft gedaan is, zoals Paulus uitlegt, "in overeenstemming met het welbehagen, dat Hij [God] Zich in Hem had voorgenomen" (Efez 1:9). God wilde een familie uit de mensheid tot stand brengen, met de bedoeling dat allen die daarin opgenomen zouden worden de heerlijkheid van volmaakt en eeuwig leven zouden ontvangen. En voor de uitvoering van dit plan, heeft God Zijn Zoon uit de mensheid verwekt, opdat Hij door lijden en strijd volmaakte gehoorzaamheid aan Zijn wil zou leren.

Voor de verwezenlijking van Gods heilsplan behoren wij Christus te danken. Geboren met de vrije wil die alle mensen hebben, om te kiezen wat Hij zou doen, heeft Christus van jongs af aan – in eerbied en liefde voor Zijn Vader – alles gedaan wat van Hem werd gevraagd. Die enkele woorden in antwoord op het verwijt van Zijn moeder, geven de houding aan, die Zijn hele leven kenmerkt: "Wist u niet, dat Ik bezig moet zijn met de dingen van mijn Vader?" (Luc 2:49). Geen mens is zich ooit zo sterk bewust geweest van een ontzaglijke taak, zoals die Hem is toevertrouwd: "Ik ben niet van Mijzelf geko-

men, maar Hij heeft Mij gezonden” (Joh 8:42). Met welke dankbaarheid Hij dacht aan de Vader, Die Hem steeds begeleidde en steunde, blijkt uit Zijn woorden: “Ik heb U verheerlijkt door het werk te voleindigen, dat U Mij te doen gegeven hebt” (Joh 17:4). In Zijn menselijk lichaam moest Hij alle verzoeken overwinnen waaraan de mensheid bloot staat; en na de volmaaktheid uit ervaring te hebben geleerd, heeft Hij dan dat lichaam zelf – de bron van verlangens die aanleiding geven tot ongehoorzaamheid – aan de dood overgegeven. Het antwoord van de Vader op de eerbiedige en liefdevolle gehoorzaamheid van Zijn Zoon, was dat Hij Hem uit de doden opwekte en Hem niet alleen eeuwig leven in heerlijkheid schonk – verheven boven alle mensen en engelen – maar Hem ook aanstelde als de Bron van leven voor anderen. De schrijver van de brief aan de Hebreeënen legt nader uit op welke wijze Christus, door het lijden van de dood, Gods familie heeft geheiligd: “Daar nu de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij op gelijke wijze daaraan deel gekregen, opdat Hij door zijn dood hem, die de macht over de dood had, de duivel, zou onttronen, en allen zou bevrijden, die gedurende hun ganse leven door angst voor de dood in slavernij waren” (Heb 2:14-15).

Een heilsdaad voor iedereen

Voor wie is Christus dan gestorven en opgewekt? In principe voor iedereen. De schrijver heeft immers net gezegd dat dit Gods bedoeling was: “opdat Hij door de genade van God voor een ieder de dood zou smaken” (Heb 2:9). Als beweegreden voor zijn vermaning in alle godsvrucht en waardigheid te leven, zegt Paulus: “Want dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen” (1 Tim 2:3-4). Op gelijke wijze schrijft ook Petrus over Gods reddende genade: “... daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot bekering komen” (2 Pet 3:9). Maar dezelfde verklaringen die ons vertellen dat Gods levengevende genade in principe voor iedereen is, geven ook aan wat iedereen moet doen om deel te hebben aan het hem of haar aangeboden heil; namelijk “tot erkenning van de waarheid komen” en “tot bekering komen”. De evangelieverkondigers die naar de niet-Joden gaan om ook daar de heilsboodschap te brengen, zijn zoals de knechten in Jezus’ gelijkenis van het koninklijke bruiloftsmaal. Allen die zij ontmoeten, moeten weten dat zij uitgenodigd zijn. Maar als zij onverschillig zijn, of niet de moeite nemen de ‘kledingsvoorschriften’ te respecteren, dan zal de uitnodiging hen niets opleveren. God roept door Zijn profeet Jesaja op: “Neigt uw oor en komt tot Mij; hoort, opdat uw ziel leve” (Jes. 55:3). Het laatste Bijbelboek eindigt met een beroep op ieder welwillend mens: “Wie dorst heeft, kome, en wie wil, neme het levende water om niet” (Op 22:17). Wie niet wil, sluit zichzelf uit. A.H.

In Matteüs 21 vinden we het verslag van de intocht in Jeruzalem. Het belang hiervan blijkt uit het feit dat het in alle vier evangeliën genoemd wordt. In alle vier wordt bovendien Psalm 118 geciteerd. Maar in Matteüs is er ook een extra citaat. De achtergrond daarvan zien we als Jezus twee discipelen opdracht geeft om een dier te halen. Zijn opdracht luidde:

Ga naar het dorp dat daar ligt. Vrijwel direct zullen jullie er een ezelin zien, die daar vastgebonden staat met haar veulen. Maak de dieren los en breng ze bij me. En als iemand jullie iets vraagt, antwoord dan: “De Heer heeft ze nodig.” Dan zal men ze meteen meegeven. (Mat 21:2-3)

En juist in verband met dit vers voegt Matteüs hieraan toe de zin die we in deze serie bestuderen:

Dit is gebeurd opdat in vervulling zou gaan wat gezegd is door de profeet: ‘Zeg tegen Sion: “Kijk, je koning is in aantocht, hij is zachtmoedig en rijdt op een ezelin en op een veulen, het jong van een lastdier.”’ (Mat 21:4-5)

Als dit genoemd zou worden in verband met het rijden op het dier zou het vanzelfsprekend zijn, maar het vers wordt juist geciteerd in verband met de uitvoering van de opdracht. Daarbij rijst dan de vraag wat er precies mee bedoeld wordt.

Het citaat in het Oude Testament

In eerste instantie valt het minder op, maar feitelijk plakt Matteüs twee citaten aan elkaar. Het eerste is een citaat uit Jesaja 62 en het tweede uit Zacharia 9. We zullen ze in wat meer detail bekijken. Jesaja 62 beschrijft hoe Jeruzalem wacht op de komst van de grote Koning, als het werkelijk het centrum van de gehele wereld wordt. In dat verband lezen we:

De HEER laat overal horen, tot aan de einden der aarde: ‘Verkondig aan vrouwe Sion: “Je redder komt! Zijn loon heeft hij bij zich, zijn beloning gaat voor hem uit.”’ (Jes 62:11)

Het woord stad is overigens vrouwelijk en mede daarom de “vrouwe Sion”. In de wat exactere NBG’51 vertaling lezen we hier over de “dochter Sions” dat ook in Matteüs aangehaald wordt, al is dat in de NBV weggelaten. De tekst herhaalt wat in Jesaja 40 gezegd is, en wordt vervuld met de komst van de Messias. De dochter van Sion kan zowel de stad als haar bewoners beschrijven.

Het tweede deel van het citaat beschrijft ook Gods optreden ten gunste van Zijn volk:

9. De koning is in aantocht

wat gezegd is in de profeten”

Je koning is in aantocht, bekleed met gerechtigheid en zege. Nederig komt hij aanrijden op een ezel, op een hengstveulen, het jong van een ezelin. Ik zal de strijdwagens uit Efraïm verjagen en de paarden uit Jeruzalem; de bogen worden gebroken. Hij zal vrede stichten tussen de volken. Zijn heerschappij strekt zich uit van zee tot zee, van de Rivier tot de einden der aarde. Want, Sion, omwille van mijn verbond met jou, met offerbloed bekrachtigd, zal ik de gevangenen vrijlaten uit de put zonder water. (Zach 9:9-11)

Het woord dat hier vertaald is als ‘put’ komen we overigens elders in de Bijbel als ‘graf’ tegen. De woorden “een put zonder water” komen we maar op twee andere plaatsen tegen: in beschrijvingen wat er met Jozef en Jeremia gebeurde, beide beelden van Jezus en beide als beeld van de dood. De toepasselijkheid van deze verzen op de reden waarom Jezus naar Jeruzalem ging, zal helder zijn. De passage is in dichtstijl geschreven, met de gebruikelijke herhaling. Het gaat over één dier, omschreven als een ezel en als een hengstveulen, het jong van een ezelin.

Zowel paarden als strijdwagens waren militaire middelen, en het vers beschrijft dus met name dat er geen plaats meer zal zijn voor een gewapende strijd. De passage laat in het midden of het hier gaat om buitenlandse overheersers, of ook Israëls neiging om op militaire macht te vertrouwen. In verband met dit vers uit Zacharia is het verder van belang te zien dat Matteüs bewust de tussenzin “bekleed met gerechtigheid en zege” weglaat. Dat speelde niet bij deze intocht. En ‘zachtmoedig’ is hoe de Griekse vertaling van het Oude Testament hier ‘nederig’ weergeeft. Commentaren zijn verdeeld of het rijden op een ezel een beeld is van nederigheid of in contrast staat met paarden, een vreedzaam dier tegenover het paard als krijgsgedier. Tot aan Salomo was de ezel het rijdier voor iedereen van hoog- tot laaggeplaatst, maar Salomo begon een handel in paarden en legde wagensteden aan, hoewel uitdrukkelijk verboden in de wet.

Tot slot: er wordt gesproken over het verjagen van de strijdwagens uit Efraïm, het noordelijke tienstammenrijk, en de paarden uit Jeruzalem, hoofdstad van het zuidelijke tweestammenrijk. Met de komst van de Messias zal het land weer verenigd zijn en is er geen enkele noodzaak meer om op eigen militaire kracht te vertrouwen.

De toepassing in Matteüs

We hebben al de overeenkomsten zowel als specifieke verschillen gezien tussen de woorden in Zacharia en Matteüs. Maar waar Matteüs hier blijk-

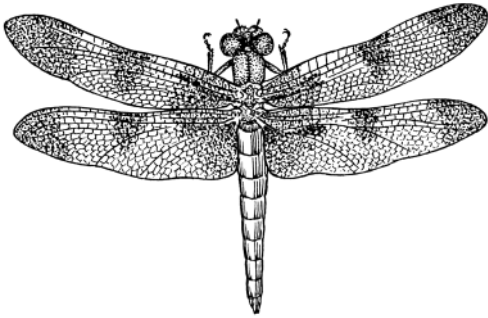
baar vooral op wijst, is een opvallend contrast. Als Jezus de stad binnentrekt op een dergelijk dier, kan dit niet los gezien worden van het doel van de reis. Jezus kwam naar Jeruzalem als laatste fase in zijn aardse leven. Hij kwam om te sterven en opgewekt te worden tot heerlijkheid. Hij kwam om het bloed van het nieuwe verbond uit te storten. Hij kwam dan ook in nederigheid, als de overwinning op menselijke trots en zelfzucht. Maar daar tegenover zien we in een aantal aspecten het gezag van de Messias waar Matteüs de nadruk op legt. Als eerste zien we hoe Jezus geboden geeft. Dat komt vrij sterk over in het Grieks: *Maak* de dieren los en *breng* ze hier bij mij. Dan wat gezegd moet worden, als er gevraagd wordt wat de discipelen doen: “De Heer heeft ze nodig”. Enkel die woorden zijn blijkbaar voldoende uitleg. Dit is de enige plek in Matteüs waar Jezus zichzelf Heer noemt. Vervolgens zien we het onmiddellijk gehoorzamen. Er volgt geen discussie. Enkel de zin “de Heer heeft ze nodig” is genoeg om ze gelijk mee te geven. Er ligt nadruk op “meteen” of onmiddellijk. Tegenover de nederigheid zien we de autoriteit van Jezus, die onmiddellijk gehoorzaamd wordt. De soevereine Koning, die met nederigheid de stad in zal trekken om alles te ondergaan wat mensen Hem aandoen. “De koning is in aantocht, hij rijdt op een ezelin en op een veulen”.

Wellicht lezen we er overheen, maar in Matteüs, in contrast met de andere drie evangeliën, is steeds sprake van twee dieren. Op zich is dat ook conform Zacharia, maar daar gebruikt de schrijver de Hebreeuwse dichtvorm, door het met andere woorden te herhalen. In Matteüs gaat dat niet op. Sommigen zeggen dat hij het over twee dieren heeft om het verband met Zacharia te benadrukken. Maar ook in het vervolg zien we steeds twee dieren. De omstanders leggen klederen op beide dieren, en Jezus gaat op hen zitten. Dat laatste is mogelijk uit te leggen als klederen in het meervoud, maar alles spreekt over twee dieren. Waarom?

Bij oppervlakkige bestudering voeren sommigen redenen aan dat hij het doet om het geslacht van het jong aan te geven, wat in het Grieks niet goed lukt. Maar mogelijk zit er toch een diepere les. Een jong (hier mannelijk) en zijn moeder waren een onscheidbare eenheid in die tijd en werden ook altijd samen verkocht. De profetie ging over de overwinning van de Messias en het verdrijven van overheersing. Het volk zag uit naar verlossing van het Romeinse juk. Mogelijk kijkt Matteüs naar een dubbele overwinning: allereerst uiteraard de overwinning over de grootste vijand, zonde en dood, maar daarmee tevens de vijand die daarmee een eenheid vormt, zoals het willen heersen over anderen. Ook dat is overwonnen; al zal die overwinning pas in de toekomst, bij de triomfantelijke intocht van de Messias, voor een ieder zichtbaar zijn.

M.H.

Libellen zijn heel merkwaardige insecten. Wist u dat ze in de lucht stil kunnen hangen, verticaal kunnen opstijgen en zelfs achteruit vliegen? Dit komt door hun lichaamsbouw, want hun vleugels zijn niet met elkaar verbonden zodat elke vleugel apart aangestuurd kan worden. Snel zijn ze ook, tot wel 50 kilometer per uur; en dat haalt geen enkel ander insect.

Het meest opvallend van de libel zijn misschien wel zijn ogen. Die zijn ontzettend groot en bestaan uit gemiddeld 30 duizend facetjes. Ze zijn bifo-

caal; dat wil zeggen dat ze met het bovenste gedeelte bewegingen op afstand scherp kunnen waarnemen, en met het onderste gedeelte voorwerpen dichtbij kunnen zien. Verder heeft de libel nog drie enkelvoudige ogen, om licht en donker te kunnen onderscheiden. En, alsof dat niet genoeg is, is het hoofd 360 graden draaibaar, zodat hij in staat is alles om zich heen in de gaten te houden!

Libellen hebben forse monddelen waarmee ze hard kunnen bijten. Ze doen nuttig werk als verorberaars van vliegen en muggen. Hun leven begint als ei, gaat verder als larve en daarna ondergaan ze een gedaantewisseling om als imago (volwassene) te verschijnen. Heel opvallend is hoe de larve zich beweegt en voedt. Door zijn kieuwen neemt hij water in, dat vervolgens uitgedreven wordt zodat de larve hard naar voren wordt geduwd. Ditzelfde mechanisme stelt een vouwgedeelte van de mond in staat zich uit te strekken om passerende prooien te vangen.

Sikorsky, de uitvinder van de helikopter, maakte een studie van libellen. Toch zijn noch hij noch andere wetenschappers in staat geweest met vliegende machines hun manoeuvres te evenaren. Bedenk dat de vleugels, die zo dun zijn dat ze doorzichtig zijn, 1.600 keer per minuut op en neer moeten slaan! Wat kunnen wij veel van deze bijzondere schepsels leren! De Schepper heeft alles goed gemaakt, door elk wezen de nodige mechanismen te geven om in leven te blijven. De opeenvolgende ontwikkelingsfasen van een libel kunnen ook gezien worden als beeld van hoe gelovigen worden veranderd, om uiteindelijk als mooi en geestelijk volwassen de heerlijkheid van God te weerspiegelen (2 Kor 3:18) c.t.

Fundamentele begrippen

9. Satan in het Oude Testament (3)

Satan als aanklager (vervolg)

In vers 9 van zijn brief zinspeelt Judas op de kwestie met Jozua. Hij gebruikt echter niet *satan* maar *diabolos* (in de meeste Nederlandse Bijbels vertaald met *de duivel*), dat ook kwaadspreker kan betekenen. Hierdoor komen deze mensen in een nog kwader daglicht te staan, omdat er dan sprake kan zijn van een bewuste poging, met de kwade opzet Jozua als onaanvaardbaar af te schilderen. In dit verband vinden we aansluiting in de Psalmen 38, 71 en 109:

... **weerstaan** zij mij (zijn zij mijn **tegenstanders** = satans). *Dit zij van de HERE het loon van mijn belagers* (satans), *en van hen die kwaad tegen mij spreken. Dat (zij) met smaad bekleed worden.* (Ps 109:4,20,29)

... *talrijk zijn zij, die mij trouweloos haten* (die mijn satans zijn). (Ps 38:20)

... **wie** mijn leven **belagen** (wie mijn satans zijn). (Ps 71:13)

De satan van Job

We hebben nu alle vermeldingen van *satan* in het Oude Testament onder ogen gehad, behalve die in het boek Job. De vraag is of *satan* daarin iets of iemand anders is dan we tot nu toe hebben gezien, en waar ons niets werd verteld over een bovennatuurlijke macht die vijandig staat tegen God en mensen.

Bij het lezen van het boek Job rijzen vele vragen, zoals: Waarom vinden we *satan* alleen in de eerste twee hoofdstukken? Worden in latere hoofdstukken verklaringen gegeven voor wat met Job gebeurde en zo ja welke? Laten we onderzoeken of we hierop antwoorden kunnen vinden. We beginnen bij de laatste, want dit is zeer opvallend: In het hele boek is God de Verantwoordelijke voor wat met Job gebeurt, daar zijn Job en zijn vrienden het ook over eens!

De HERE heeft gegeven, de HERE heeft genomen ... (1:21)

...*zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?* (2:10)

Doet Hij (God) het niet, wie dan? (9:24)

... *Gods hand heeft mij getroffen.* (19:21)

... *al het onheil dat de HERE over hem gebracht had.* (42:11)

Het is God Die beproeft. We geven een aantal verhelderende passages:

De HERE toetst de rechtvaardige en de goddeloze (Ps 11:5)

Hierna gebeurde het, dat God Abraham op de proef stelde. (Gen 22:1)

God verliet hem (Hizkia) om hem op de proef te stellen, ten einde te weten alles wat in zijn hart was. (2 Kron 32:31)

Op dezelfde wijze beproefde God ook Job, zodat het een doel had wat met hem gebeurde. De eerste twee hoofdstukken zijn de inleiding op wat daarna volgde. Na het verlies van zijn familie en bezit, en nadat hij door een zeer pijnlijke en dodelijke ziekte werd getroffen, lezen we:

van het Kwaad

In dit alles zondigde Job niet en schreef God niets ongerijmds toe. (Job 1:22)

In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet (Job 2:10)

Hiermee gaf Job uiting aan zijn volkomen vertrouwen op God, door zonder enig protest de rampen te aanvaarden. Maar er komt geen spoedig einde aan zijn ellendige toestand, zodat het op geduld en volharding aankwam! En ondanks al zijn aanvechtingen toonde hij die. Jakobus schreef hierover:

Zalig is de man, die in verzoeking (beproeving) volhardt, want, wanneer hij de proef heeft doorstaan, zal hij de kroon van leven ontvangen, die Hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben ... Zie, wij prijzen hen zalig, die volhard hebben: u hebt van de volharding van Job gehoord en u hebt uit het einde, dat de Here deed volgen, gezien, dat de Here rijk is aan barmhartigheid en ontferming. (Jak 1:12, 5:11)

Deze beproeving heeft enerzijds aan het licht gebracht dat God Job inderdaad terecht zegende, maar anderzijds op Job een positieve uitwerking gehad. Hij heeft beter leren begrijpen wie God nu eigenlijk is en hoe Hij zijn plan uitwerkt.

En laten we nu logisch nadenken: wanneer het de wens van de traditionele *satan* was Job in het ongeluk te storten, waarom wordt dan alle aandacht gegeven aan het positieve dat God uitwerkte bij Job en wat Hij hiermee heeft bereikt, in plaats van de nederlaag van *satan* breed uit te meten? Het enige dat wordt gedaan is dat God de vrienden van Job terechtwijst (Job 42:7-9).

Laten we daarom kijken naar het woord *satan* in de eerste twee hoofdstukken, om te zien wat daarmee wordt bedoeld. We beginnen met het passen van de sleutel: kunnen we hier in plaats van *satan* ook aanklager en tegenstander invullen? Probeer u het zelf maar eens; alle plaatsen waar *satan* voorkomt zijn: Job 1:6, 7, 8, 9 en 12; Job 2:1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7

Mijn conclusie is dat het in ieder geval geen problemen oplevert. Dat zou ook vreemd zijn, gezien de betekenis van het woord *satan* elders; want wees eerlijk: waarom zou het alleen in Job een andere betekenis hebben dan elders?

Maar hebben we dan ergens in dit boek een bevestiging dat we op het goede spoor zitten? Jazeker! In hoofdstuk 2 wijst God deze *satan* op de geloofsvolharding van Job en dat daarmee zijn ongelijk in de aanklacht is aangetoond. Maar, zegt God, er is wel iets gebeurd met Job: God heeft zijn vertrouwen beschaamd en dat zit Job erg hoog! Want in de verdere hoofdstukken blijkt keer op keer dat hij niet begrijpt waarom God hem dit aandoet en hem niet vertelt welke zonde hij heeft gedaan. Daarom zegt God tegen *satan* dat **Hij (God) Zelf voor Job een tegenstander, een *satan* is geworden:**

Fundamentele begrippen van het Kwaad

10. Satan in het Oude Testament (3) (vervolg van pagina 29)

En nog volhardt hij (Job) in zijn vroomheid, hoewel u Mij tegen hem hebt opgezegt om hem, zonder oorzaak, in het verderf te storten. (Job 2:3)

Hier wordt dus duidelijk dat het God was - en niet een aan God vijandige bovennatuurlijke macht - Die Job deze slagen toebreacht. Wanneer Hij hiervoor een engel gebruikte, is dat nu even van ondergeschikt belang. Het gaat om het feit dat Hij de initiatiefnemer was en dus de verantwoordelijke. En dat komt overeen met hoe Job het zelf zag.

Het enige dat wij nu nog moeten vaststellen, is de identiteit van *de satan* - de aanklager - die met de zonen van God, voor de troon van God kwam. In 1 Timoteüs 6:16 en Habakuk 1:13 is te zien dat God het kwaad niet kan verdragen en dus niet toelaat in de hemel. Er kan daarom geen sprake zijn van welk wezen ook, die zondig en/of met kwaad opzet voor God in de hemel verschijnt. De zonen van God zijn soms engelen en soms de gelovigen. We gaan hier nu niet verder op in. Zie hiervoor o.a. de uitgaven *Adam en Christus en Engelen en andere hemelse wezens*. Wat we in de eerste hoofdstukken van Job zien, is de voorstelling van een rechtszitting: God zit als Rechter-Koning op Zijn troon en voor Hem verschijnen Zijn onderdanen. Er is geen plaatsbepaling (in de hemel of op de aarde). Het beeld dat wordt opgeroepen, is dat er een aanklacht is tegen Job, die door *de satan* voor God wordt verwoord. We moeten daarom meer aan de **functie** van aanklager, dan aan een persoon denken, evenals het in Nederland niet gaat om de persoon maar de functie van officier van justitie. Bij een rechtszitting is er niet alleen een aanklager, maar behoort er ook een pleitbezorger, voorspraak, advocaat te zijn, die het opneemt voor de beschuldigde. Opvallend is dat Job deze hele gang van zaken ook zo ziet, want voortdurend spreekt hij in termen van een rechtszitting. Bijvoorbeeld: wat is de aanklacht en waar kan hij terecht, nu God Zich voor hem heeft verborgen, om uit te leggen dat hij rechtvaardig heeft geleefd en deze straf (want zo ervaren hij en zijn vrienden wat hem overkomen is) daarom niet verdient, bijvoorbeeld:

*Dat ik Hem (God) wist te vinden, dat ik tot zijn woning mocht komen! Dan zou ik Hem **mijn rechtszaak** uiteenzetten en mijn mond met **bewijzen** vullen. Ik zou zijn woorden vernemen, die Hij mij zou antwoorden, en ik zou verstaan, wat Hij mij zou zeggen. Zou Hij met overmacht tegen mij strijden? Neen, maar Hij zou acht op mij slaan. Dan zou een oprechte bij Hem **pleiten**, en zou ik voorgoed aan mijn **Rechter** ontkomen. (23:3-7; zie 30:12-13; 31:35 SV)*

Hij zegt dit vanuit het gevoel dat hij helemaal alleen staat tegenover zijn vele aanklagers, die alleen maar uit zijn op zijn ondergang. Maar anderzijds doet de ellende, die God hem gezonden heeft (Job verwijst nooit naar een *satan* die hem dit alles aandoet), en de verlatenheid van God zoals die hij voelt, hem zeer vrezende voor Hem.

J.K.D.

begrijpend

Psalm 15

zingen

HERE, wie mag verkeren in uw tent?

In Psalm 14 ontmoetten wij de man die God *niet* bevalt – de dwaas, de misdadiger, de onverstandige. Nu, in Psalm 15, beschrijft David wie God *wèl* bevalt, de man (of vrouw) die in Gods tent mag verkeren en op Gods heilige berg mag wonen: “Hij, die onberispelijk wandelt en doet wat recht is en waarheid spreekt in zijn hart ... in wiens ogen de verwerpelijke veracht is, terwijl hij hen eert, die de HERE vrezen” (v.2-5).

De vermelding van “Gods tent” en “Gods heilige berg” is interessant. Woonde God werkelijk in een tent? We moeten hier zoeken naar de historische achtergrond. In de tijd van David was er nog geen tempel in Jeruzalem: “De koning zeide tot de profeet Natan: Zie toch, ik woon in een cederen paleis, terwijl de ark Gods verblijft onder een tentkleed” (2 Samuël 7:2). Daarop sprak God tot Natan: “Ik heb in geen huis gewoond van de dag af, dat ik de Israëlieten uit Egypte voerde ... maar ik ben rondgetrokken *in een tent*, in een tabernakel” (v.6). God had geen behoefte aan een tempel; toch wilde David er een laten bouwen. Het zou echter zijn zoon Salomo zijn die dat huis Gods uiteindelijk tot stand bracht (zie 2 Samuël 7:13; 1 Koningen 8).

Als deel van de voorbereidingen die hij maakte, bracht David de ark van het verbond – de met goud bedekte kist – naar Jeruzalem: “Nadat zij de ark Gods binnengebracht hadden, zetten zij haar neer midden *in de tent* die David voor haar gespannen had, en zij brachten brandoffers en vredeoffers” (1 Kronieken 16:1). Er werd ook gezongen en David zorgde zelf voor een lied, dat wij in de verzen 8 t/m 22 vinden (wij komen een deel van dit lied weer tegen in Psalm 105:1-15).

Volgens Bijbelgeleerden zijn er zeven psalmen die te maken hebben met het brengen van de ark naar Sion: Psalmen 15, 24, 68, 87, 96, 105 en 132. Psalm 15 is de eerste in deze reeks; en in elke psalm daarin horen we een weerklank van wat er op die dag gebeurde. Psalm 15 bepaalt wie waardig was om de heilige ark te begeleiden; Psalm 24 geeft antwoord op een gelijkkluidende vraag: “Wie mag de berg des HEREN beklimmen?” (v.3).

Er komt een nog grotere feestdag wanneer, in het Koninkrijk op aarde, “de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volken zijn” (Openbaring 21:3). Verlangt u daar ook te zijn? J.M.

wie de tekst van de Psalmen kent én begrijpt,

zal God met nog grotere vreugde lofzingen

Toen de Babylonisch-Perzische ballingschap van Israël ten einde kwam, bevond zich onder de terugkerende ballingen een nakomeling van David: Zerubbabel, de zoon van Sealtiel, de zoon van Jechonja (zie 1 Kron 3:17, Mat 1:12 en Luc 3:27). Hij was door de koning van Perzië benoemd tot landvoogd over Juda, het land van zijn voorouders (Hag 1:1). Hij was dus geen koning en werd het ook nooit. Maar aan het eind van het boek stelt God Zerubbabel voor als zijn grote nakomeling, die volgens Gods belofte door de mond van Ezechiël recht zal hebben op de troon (Ezech 21:27):

Ik zal de hemel en de aarde doen beven, Ik zal de troon van de koninkrijken omverwerpen, de kracht van de koninkrijken van de volken verdelgen ...Te dien dage, luidt het woord van de HERE van de heerscharen, zal Ik u, Zerubabel, zoon van Sealtiel, mijn knecht, nemen, luidt het woord van de HERE, en Ik zal u tot een zegelring maken, want u heb Ik uitverkoren (Hag 2:22-24).

Denk nog even terug aan wat God zei, toen de laatste rechthebbende op de troon van David zat:

Al was Konjahu, de zoon van Jojakim, de koning van Juda, een zegelring aan mijn rechterhand, toch zou Ik u daar afrukken en u geven in de macht van ... de koning van Babel (Jer 22: 24,25).

Zerubbabel wordt nu voorgesteld als de zegelring, als de rechtmatige troonsopvolger. Hij is dus een belangrijke schakel in Gods heilswerk. Met deze zegelring bekrachtigde God Zijn verbond met David: dit is de garantie dat het hem beloofde nageslacht voor altijd op de troon zal zitten.

De profeet Zacharia trad op in dezelfde tijd als Haggai. Hij moest Zerubbabel zeggen, dat het definitief omverwerpen van de koninkrijken van de aarde niet door menselijke macht en kracht zal gebeuren:

Dit is het woord van de HERE tot Zerubbabel: niet door kracht noch door geweld, maar door mijn Geest! zegt de HERE van de heerscharen. Wie bent u, grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel wordt u een vlakte (Zach 4:6,7).

Bergen zijn in de Bijbel vaak een beeld voor machten, koninkrijken. Met de grote berg kan dus het Babylonisch-Perzische Rijk worden bedoeld en de opvolgers daarvan, tot in de eindtijd.

Het boek Daniël vertelt over een droom van een uit goud, zilver, koper, ijzer en leem samengesteld beeld, die de koning van Babel had en door Daniël werd uitgelegd. Dat beeld stelde het Babylonische Rijk en de opvolgers daarvan voor. Alleen van het gouden hoofd werd verteld welk rijk het voorstelde: het Babylonische Rijk. Wat de koning verder zag was dit:

Er raakte, zonder toedoen van mensenhanden, een steen los, die het beeld trof aan de voeten ... en deze verbrijzelde; toen werden tegelijkertijd het ijzer, het leem, het koper, het zilver en het goud verbrijzeld, en zij werden gelijk kaf op een dorsvloer in de zomer, en de wind voerde ze mee, zodat er geen spoor meer van te vinden was; maar de steen die het beeld getroffen had, werd tot een grote berg, die de gehele aarde vulde (Dan 2:34,35).

De uitleg die God Daniël volgens vers 44 gaf, was, dat als het eind van de elkaar opvolgende wereldrijken is gekomen dan

zal de God van de hemel een koninkrijk oprichten, dat in eeuwigheid niet zal te gronde gaan, en waarvan de heerschappij op geen ander volk meer zal overgaan: het zal al die koninkrijken verbrijzelen en daaraan een einde maken, maar zelf zal het bestaan in eeuwigheid.

Later in het boek zag Daniël zelf dromen over deze elkaar opvolgende wereldrijken; nu in de gestalte van dieren. Uit de uitleg blijkt dat het eerste dier weer Babel voorstelt, net als het gouden hoofd van het beeld; het tweede en derde dier stellen de Perzisch-Medische en Griekse rijken voor (hoofdstuk 8); het vierde dier moet dan de opvolger van het Griekse Rijk, het Romeinse Rijk zijn. Uit de dromen van het beeld en de dieren blijkt dat het Romeinse Rijk tot in de eindtijd in allerlei verschijningsvormen blijft bestaan, of weer tevoorschijn komt. Maar dan zal God ingrijpen en men zal hem de heerschappij ontnemen en hem verdelgen en vernietigen tot het einde, (Dan 7:26) precies zoals met het beeld gebeurde. Wat dan volgt, komt overeen met wat na de vernietiging van het beeld kwam:

En het koningschap, de macht en de grootheid van de koninkrijken onder de ganse hemel zal gegeven worden aan het volk van de heiligen van de Allerhoogste: zijn koningschap is een eeuwig koningschap, en alle machten zullen het dienen en gehoorzamen (Dan 7:27).

Dus in beide gevallen gaat het om een Koninkrijk, dat door God zal worden gevestigd en de gehele aarde zal omvatten. God lijkt in Daniël 7 de Koning te zijn, maar in hetzelfde hoofdstuk vertelde Daniël wie er aangesteld werd om dit koningschap effectief uit te oefenen:

En zie, met de wolken van de hemel kwam iemand gelijk een mensenzoon; hij begaf zich tot de Oude van dagen, en men leidde hem voor deze; en hem werd heerschappij gegeven en eer en Koninklijke macht, en alle volken, natiën en talen dienden hem. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet zal vergaan, en zijn koningschap is een, dat onverderfelijk is (Dan 7:3,14).

Leven in de *verwachting* van het Koninkrijk van God

Het betreft hier dus opnieuw degene die de Silo uit de zegen aan Juda moet zijn, de nakomeling van David die eeuwig zal regeren.

Als Schriftkenner zal Daniël bij het zien hiervan ongetwijfeld hebben gedacht aan Psalm 110 van David:

Aldus luidt het woord van de HERE tot mijn Here; Zet u aan mijn rechterhand, totdat Ik uw vijanden gelegd heb als een voetbank voor uw voeten. De HERE strekt van Sion uw machtige scepter uit: heers te midden van uw vijanden (Ps 110:1,2).

En ook aan Psalm 89, die we al eerder onder ogen hebben gehad, waarin God wordt herinnerd aan Zijn beloften en eden aan David:

Ik zal hem tot een eerstgeborene stellen, tot de hoogste van de koningen van de aarde (Ps 89:28).

Zover was het nog niet. De taak van Zerubbabel en de hogepriester Jozua was vooreerst de tempel in Jeruzalem te herbouwen. Maar eens zal uit het nageslacht van Zerubbabel (Luc 3:27) de grote Koning voortkomen:

Zo zegt de HERE van de heerscharen: zie, een man, wiens naam is Spruit. Deze zal uit zijn plaats uitspruiten en hij zal de tempel van de HERE bouwen en hij zal met majesteit bekleed zijn en als heerser zitten op zijn troon; en hij zal priester zijn op zijn troon (Zach 6:12,13).

Hier is dus sprake van een functie die twee andere in Israël vervangt: een koning-priester in plaats van een koning en een hogepriester. Dat waren de twee gezalfden van God en zij moeten plaats maken voor de Gezalfde, de Messias. Eerder – in hoofdstuk 3:8 – had de profeet al aangekondigd: *voorwaar, zie, Ik zal mijn knecht, de Spruit, doen komen.*

Vóór de ballingschap zond God de profeet Jeremia tot Juda met de aankondiging van Zijn oordeel over dit ongehoorzame volk en de daarover regerende koning. Maar hij kondigde in de naam van de God van Israël ook het herstel van het land, het volk en het koningschap van David aan:

De dagen komen ... dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken; die zal als koning heersen (Jer 23:5).

In die dagen en te dien tijde zal Ik aan David een rechtvaardige Spruit doen ontspruiten, die naar recht en gerechtigheid in het land zal handelen (Jer 33:15).

De verwachtingen waren hoogg gespannen na de terugkeer uit ballingschap in het Babylonisch-Perzische Rijk. Zou God het koningschap over Israël nu herstellen? Zou Zerubbabel de door Jeremia aangekondigde Spruit zijn? Zacharia moest kennelijk de hoogg gespannen verwachtingen en de ambities van sommigen temperen. Want als hij sprak over een Spruit die nog moest komen, moest de vervulling van de belofte dus nog wachten. Dan was Zerubbabel niet degene die uiteindelijk wordt bedoeld.

Maar wie is deze Spruit dan wel? Er is meer dan één reden om Hem te identificeren met iemand waarover Jesaja sprak in een verwant beeld:

Er zal een rijsje voortkomen uit de tronk van Isaï en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht dragen. En op hem zal de Geest van de HERE rusten, de Geest van wijsheid en verstand, de Geest van raad en sterkte, de Geest van kennis en vreze voor de HERE. Hij zal niet richten naar hetgeen zijn ogen zien, noch rechtspreken naar hetgeen zijn oren horen; want hij zal de geringen in gerechtigheid richten en over de ootmoedigen van het land in billijkheid rechtspreken, maar hij zal de aarde slaan met de roede van zijn mond en met de adem van zijn lippen de goddeloze doden. Gerechtigheid zal de gordel van zijn lendenen zijn en trouw de gordel van zijn heupen (Jes 11:1-5).

Een tronk is wat blijft van een boom nadat deze is geveld. Daarover gaat het enkele verzen eerder, die het einde van de natie Israël aankondigen:

Zie de Here ... houdt met vervaarlijke kracht de loverkroon af, de rijzige stammen worden omgehouden en de hoge geveld ... (Jes 10:33).

Ook de hoge en rijzige stam van het huis van David. Maar zoals Ezechiël later aankondigde: *zo zal het niet blijven*. In de tronk zit leven en er zal weer een lootje opschieten dat uiteindelijk zal uitgroeien tot de beloofde Koning. Hij vertegenwoordigt het Koninkrijk dat God op aarde zal vestigen en een einde zal maken aan alle menselijke macht. In Hem wordt alle profetie vervuld en wordt Gods plan met de schepping van de mens voltooid. De weerslag daarvan vinden we in een andere psalm die Daniël in gedachten moet hebben gehad: de machtige Psalm 2!

J.K.D.

Waarom woelen de volken en zinnen de natiën op ijdelheid?

De koningen van de aarde scharen zich in slagorde

En de machthebbers spannen samen tegen de HERE en zijn gezalfde:

Laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen!

Die in de hemel zetelt, lacht; de Here spot met hen.

Dan spreekt Hij tot hen in zijn toorn, en verschrikt hen in zijn gramschap:

Ik heb immers mijn koning gesteld over Sion, mijn heilige berg.

Ik wil gewagen van het besluit van de HERE: Hij sprak tot mij:

mijn zoon bent u; Ik heb u heden verwekt.

Vraag Mij en Ik zal volken geven tot uw erfdeel, de einden der aarde tot uw bezit.

U zult hen verpletteren met een ijzeren knots,

hen stukslaan als pottenbakkerswerk.

Nu dan, u koningen, weest verstandig, laat u gezeggen, u richters van de aarde.

Dient de HERE met vreze en verheugt u met beving.

Kust de zoon, opdat hij niet toorne, en u onderweg niet te gronde gaat,

Want zeer licht ontbrandt zijn toorn.

Welzalig allen die bij Hem schuilen!

Het geschreven woord

Dit boekje is de bundeling van de gelijknamige artikelserie in dit tijdschrift. Toen we *Met Open Bijbel* begonnen, was ons uitgangspunt dat het een verscheidenheid aan artikelen moest bevatten, zodat het zowel de lezer die niet zo vertrouwd is met de Bijbel als de meer gevorderde Bijbellezer wat te bieden had. De artikelserie *Het geschreven woord* was dan bedoeld voor die meer gevorderde lezer. Al die vreemde Hebreeuwse en Griekse woorden kunnen immers de wat minder gevorderde lezer afschrikken, en je moet wel echt van 'studeren' en 'uitpluizen' houden om zulke artikelen te lezen. Als je voor de eerste keer naar de pagina's kijkt, lijkt het allemaal wat droog en theoretisch. Dat was ook wel een beetje onze bezorgdheid als redactie: is dit niet net iets te hoog gegrepen?

Maar onze bezorgdheid bleek niet nodig, want de artikelserie is beslist geen woordenboek in afleveringen geworden. Wie de moeite nam elk artikel aandachtig door te lezen, zal hebben bemerkt dat een schrijver als Rudolf Rijkeboer nooit volstond met 'theorie' en 'kennis' als zodanig, maar die paarde aan begrip van wat je dan met die kennis kunt doen in je leven met God, Zijn Zoon en de naaste. Zo komen belangrijke woorden in de Bijbel tot leven, wat dit boekje maakt tot een uniek document, dat je telkens weer ter hand neemt. De inhoud blijft net zo nieuw en leerzaam als de Bijbel zelf.

Dit boekje eindigt met hoofdstuk 43: zeven volle jaargangen + één artikel uit het achtste. Toen moesten wij afscheid nemen van Rudolf. Want aan het eind van het zevende jaar werd hij ernstig ziek en kon hij alleen nog een artikel *Het geschreven woord* schrijven. Hoofdstuk 43 is dus echt het laatste wat hij schreef voor *Met Open Bijbel*. We hebben besloten de artikelserie niet voort te zetten, omdat andere schrijvers zich niet in staat achten dit te doen op zijn onnavolgbare wijze.

We hopen dat dit boekje u mag helpen uw begrip van de taal van de Bijbel te vergroten, maar vooral dat u hiermee God beter leert kennen en dienen.

Auteur: Rudolf Rijkeboer

Pagina's: 91 in A5 formaat

Vraag een gratis exemplaar aan via:

E-mail: info@metopenbijbel.nl

Telefoon: 0318-845120 (ma-vr 9-20 u)